

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu
w O. o zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 22 kwietnia 2010 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 października 2009 r.,

- 1) odrzuca zażalenie w części dotyczącej punktu 1 (pierwszego) zaskarżonego postanowienia,**
- 2) oddala zażalenie w pozostałej części,**
- 3) nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego poniesionymi przez pozwanego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 7 października 2009 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powoda o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 sierpnia 2009 r., sygn. akt I ACa .../09 wraz uzasadnieniem (pkt 1) oraz odrzucił wniosek o sporządzenie i doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem. Według ustaleń tego Sądu po ogłoszeniu wyroku przez Sąd Apelacyjny adw. Z. K., reprezentujący powoda przebywającego z zakładzie karnym, pismem z dnia 5 sierpnia 2009 r. poinformował powoda o treści wyroku. Pełnomocnik powoda nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem. Powód w dniu 13 sierpnia 2009 r. złożył wniosek o przywrócenie terminu wraz z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem. W ocenie Sądu Apelacyjnego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem był niezasadny i podlegał oddaleniu. Powód nie wykazał, że nie dokonał czynności procesowej bez swojej winy. Ustanowiony dla powoda pełnomocnik z urzędu był umocowany, według art. 91 pkt 1 k.p.c., do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenia wraz z uzasadnieniem, gdyż czynność ta jest czynnością kończącą postępowanie w danej instancji, w tym przypadku w instancji odwoławczej. Żądanie doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem nie jest czynnością procesową związaną z postępowaniem przed Sądem Najwyższym podejmowaną przed sądem niższej instancji, o której stanowi art. 87¹ § 1 zd. 2 k.p.c. W konsekwencji wniosek powoda o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, jako złożony po terminie podlegał odrzuceniu.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone zażaleniem przez powoda, który wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powód zarzucił, że umocowanie jego pełnomocnika, ustanowionego z urzędu, wygasło z chwilą prawomocnego zakończenia sprawy w postępowaniu odwoławczym. Ponadto skoro powód dowiedział się o treści wyroku dopiero w dniu 13 sierpnia 2009 r., gdyż dopiero wówczas doręczono mu pismo jego pełnomocnika z dnia 5 sierpnia 2009 r. informujące powoda o treści zapadłego wyroku, to tym samym wniosek o przywrócenie terminu do dokonania spóźnionej czynności

procesowej powinien zostać uwzględniony skoro tego samego dnia powód złożył wniosek o przywrócenie terminu i dokonał spóźnionej czynności procesowej, do czego był osobiście również jako strona uprawniony.

Pozwany wniósł o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 367/99, OSNC z 2000 r., nr 3, poz. 48, postanowienie SN z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 413/99, nie publ., postanowienie SN z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 389/99, nie publ., uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNAPIUS z 2000 r., nr 24, poz. 887, postanowienie SN z dnia 17 lipca 2003 r., II UZ 36/03, OSNP z 2004 r., nr 10, poz. 178) postanowienie sądu oddalające wniosek strony o przywrócenie terminu do dokonania spóźnionej czynności procesowej nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie, a w konsekwencji, według art. 394 § 1 k.p.c., nie przysługuje na to postanowienie zażalenie. Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku strony o przywrócenie terminu do dokonania spóźnionej czynności procesowej jest jedynie przesłanką rozstrzygnięcia sądu o spóźnionej czynności procesowej, w rozpoznawanym przypadku, odrzucenia wniosku o sporządzenie i doręczenie powodowi uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji. To ostatnie postanowienie, jako kończące postępowanie w sprawie podlega zaskarżeniu zażaleniem.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c., zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w punkcie pierwszym postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 7 października 2009 r., podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne. Nie oznacza to jednak, że nie podlega kontroli zasadność rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego oddalającego wniosek powoda o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu. Postanowienie to podlega kontroli w ramach rozpoznania zażalenia na rozstrzygnięcie kończące postępowanie w

sprawie, w trybie przewidzianym w art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. (por. uchwałę SN z dnia 16 listopada 2004 r., III CZP 62/04, OSNC z 2005 r., nr 11, poz. 181). Z tych przyczyn podlegały rozważeniu zarzuty podniesione w zażaleniu powoda kwestionujące zasadność rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego oddalającego wnioski powoda o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku.

Bezzasadny był zarzut kwestionujący stanowisko Sądu Apelacyjnego, że umocowanie pełnomocnika powoda wyznaczonego z urzędu obejmowało – zgodnie z art. 91 k.p.c. w zw. z art. 118 k.p.c. - również prawo do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji. Wprawdzie jest to czynność procesowa podejmowana po ogłoszeniu wyroku Sądu drugiej instancji, ale funkcjonalnie związana z postępowaniem przed tym Sądem. Czynność ta warunkuje możliwość, ale nie powoduje wszczęcia postępowania przed Sądem Najwyższym na skutek skargi kasacyjnej. Nie jest to więc czynność procesowa, o której stanowi art. 87¹ § 1 k.p.c., związana z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowana przed sądem niższej instancji (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07, OSNC z 2008 r., nr 11, poz. 122). Skoro więc ustanowiony z urzędu dla powoda pełnomocnik procesowy był uprawniony do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, to tym samym zaniechania tego pełnomocnika w zakresie złożenia w terminie tego wniosku obciążają bezpośrednio reprezentowanego przez niego powoda. W konsekwencji prawidłowo przyjął Sąd Apelacyjny, że brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o przywrócenie powodowi terminu do dokonania spóźnionej czynności procesowej w sytuacji, gdy w okresie biegu tego terminu nie zachodziły jakiegokolwiek przeszkody do jej dokonania przez pełnomocnika powoda. Jest rzeczą oczywistą, że wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku mógł złożyć osobiście również powód. Czynności tej jednak powód powinien był dokonać w terminie liczonym od dnia ogłoszenia wyroku Sądu drugiej instancji skoro w sprawie reprezentował go pełnomocnik procesowy, który miał wiedzę o tym, że wyrok Sądu Apelacyjnego został ogłoszony.

Ocena, że Sąd Apelacyjny zasadnie oddalił wniosek powoda o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu, przesądzała o tym, że dokonana wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu czynność procesowa powoda, w postaci wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, została dokonana po terminie przewidzianym dla tej czynności procesowej. Uzasadniało to, na podstawie art. 328 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., odrzucenie wniosku jako spóźnionego, jak orzekł Sąd Apelacyjny.

Biorąc powyższe pod uwagę zażalenie w pozostałej części jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c. uwzględniając szczególnie trudną sytuację materialną powoda oraz okoliczności faktyczne, które były podłożem sporu sądowego.